

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 21 /2022

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ΄

Συνεδρίαση της 8^{ης} Μαρτίου 2022

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Δήμητρα Κεφάλα, Αθηνά Αλεφάντη, Χρήστος Μητκίδης, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου, Νικόλαος Πατηνιώτης, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια: Σπυριδούλα Θωμοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 63120οικ./15.12.2021 έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης /Γεν. Δ/ση Β΄, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το με αριθμό πρωτ.7712οικ./23.02.2022 έγγραφο της ως άνω υπηρεσίας.

Ερώτημα: Ερωτάται: Α) Αν η Διοίκηση δεσμεύεται από την αιτιολογημένη και τελεσίδικη, με βάση το άρθρο 8 παρ. 3 του ν.2318/1995, κρίση της Εξεταστικής Επιτροπής Διαγωνισμού Δικαστικών Επιμελητών έτους 2021, σχετικά με τον έλεγχο της συνδρομής των προβλεπόμενων από τον νόμο τυπικών προσόντων των υποψηφίων, μεταξύ των οποίων και η προσκομιδή πτυχίου Νομικής Σχολής, ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού, αναγνωρισμένου από το νόμο και Β) Αν οφείλει η Διοίκηση να προχωρήσει στο διορισμό επιτυχούσας στο διαγωνισμό, παρόλο που προκύπτει ότι δεν διαθέτει τον απαιτούμενο από την προκήρυξη τίτλο σπουδών. Περαιτέρω με το δεύτερο ως άνω έγγραφο ερωτάται: Γ) Αν η πράξη αναγνώρισης από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. της ισοτιμίας του πτυχίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Λευκωσίας είναι προϋπόθεση για να θεωρηθεί το πτυχίο

της ως άνω ισότιμο, σύμφωνα με το άρθρ. 3 παρ. 2 εδ. β΄ του ν.2318/1995, δεδομένου ότι η ανωτέρω είναι εγγεγραμμένη στο Δ.Σ.Α. και έχει εξομοιωθεί με Έλληνα δικηγόρο κατά τις διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 1, 2 και 9 του Π.Δ. 152/2000.

Ιστορικό

1. Με την 25002οικ./26.05.2021 προκήρυξη του Υπουργείου Δικαιοσύνης προκηρύχθηκε πανελλήνιος διαγωνισμός για την πλήρωση κενών θέσεων δικαστικών επιμελητών ο οποίος διεξήχθη την 2 Ιουλίου 2021. Οι υποψήφιοι προκειμένου να συμμετάσχουν κατέθεσαν αίτηση στη Γραμματεία της έδρας του Συλλόγου Δικαστικών Επιμελητών της επιλογής τους με καταληκτική ημερομηνία την 14.06.2021. Στην αίτηση συμμετοχής επισυνάπτονταν τα εξής δικαιολογητικά: α. Πιστοποιητικό θεωρητικής και πρακτικής άσκησης του οικείου Συλλόγου β. Τίτλος σπουδών (πτυχίο Νομικής Σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού αναγνωρισμένου). γ. Υπεύθυνη δήλωση για την ύπαρξη των προσόντων και την έλλειψη των κωλυμάτων συμμετοχής στις εξετάσεις όπως αναφέρονται στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 όπως ισχύει και του άρθρου 4 του ν. 2318/1995. δ. Απόδειξη καταβολής ποσού πενήντα (50) ευρώ ως εξέταστρα.

2. Την 24.06.2021 συγκροτήθηκε η Εξεταστική Επιτροπή της περιφέρειας του Εφετείου Αθηνών βάσει του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 2318/1995 για να κρίνει τις έντεκα (11) αιτήσεις υποψηφίων που κατατέθηκαν για συμμετοχή στο διαγωνισμό. Η Επιτροπή έκρινε ομοφώνως, μετά από τον έλεγχο των δικαιολογητικών, το παραδεκτό των οχτώ (8) αιτήσεων με βάση τα άρθρα 3 παρ. 2, 4 και 8 παρ. 1 ν. 2318/1995 μεταξύ αυτών και της υποψήφιας Κ-Μ Κ. και κατά πλειοψηφία έκανε δεκτές τις υπόλοιπες τρεις (3) αιτήσεις.

3. Μετά την ολοκλήρωση του διαγωνισμού, την έκδοση των αποτελεσμάτων και μέσα στο χρονικό περιθώριο των σαράντα ημερών που οριζόταν από την προκήρυξη, η Κ-Μ Κ. ως επιτυχούσα, υπέβαλε αίτηση διορισμού την 29.09.2021, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά προκειμένου να διοριστεί ως δικαστική επιμελήτρια στην περιφέρεια του Εφετείου Αθηνών. Κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών διορισμού της προέκυψε ότι η ανωτέρω είχε προσκομίσει πτυχίο Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας,

χωρίς πράξη αναγνώρισης ισοτιμίας αυτού από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., το από 01.12.2015 πιστοποιητικό του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, από το οποίο προκύπτει ότι είναι δικηγόρος Κύπρου από 01.12.2015, και το από 25.06.2021 πιστοποιητικό και την από 25.06.2021 βεβαίωση του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (Δ.Σ.Α.), από τα οποία προκύπτει ότι η ως άνω, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 παρ.1, 2 και 9 του π.δ/τος 152/2000 «Διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος στην Ελλάδα από δικηγόρους που απέκτησαν τον επαγγελματικό της τίτλο σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (οδηγία 98/5/EK)» (Α' 130) και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΣΑ γράφτηκε στο ειδικό μητρώο του Δ.Σ.Α. την 24.02.2016 και μετά το πέρας της τριετίας, με την από 05.03.2019 απόφαση του Δ.Σ. του Δ.Σ.Α. εξομοιώθηκε με Έλληνα δικηγόρο, διορίστηκε δικηγόρος στο Πρωτοδικείο Αθηνών με την με αριθμό 48411/24.07.2019 Υ.Α. (ΦΕΚ 1349/Γ/12.08.2019) και ενεγράφη στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών την 12.02.2020 με Α.Μ. 040110.

4. Με το με αριθμό πρωτ. 51991οικ./08.10.2021 έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης /Γεν. Δ/ση Β' έγινε αναπομπή της αίτησης υποψηφιότητας της Κ-Μ Κ. προς την Εξεταστική Επιτροπή του διαγωνισμού δικαστικών επιμελητών προκειμένου να επανεξετάσει το παραδεκτό ή μη αυτής. Επίσης, με το με αριθμό πρωτ. 51992οικ./08.10.2021 έγγραφο διαβιβάστηκαν επιπλέον σχετικά έγγραφα που κατέθεσε η επιτυχούσα, προκειμένου να ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή και αφορούσαν στην αίτηση συμμετοχής της και συγκεκριμένα τα από 03.03.2016, 07.02.2017 και 24.04.2019 πιστοποιητικά του Δ.Σ.Α., από τα οποία προκύπτει η δικηγορική της ιδιότητα.

5. Ακολούθως, με το με αριθμό πρωτ. 59367/08.11.2021 έγγραφο του διατελέσαντος Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής διαγωνισμού δικαστικών επιμελητών έτους 2021, επεστράφη ο φάκελος στην ερωτώσα υπηρεσία διότι αφενός μεν, ο έλεγχος των δικαιολογητικών των υποψηφίων έλαβε χώρα πριν τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, καθ' όσον ανάγεται στην προδικασία του, η σχετική κρίση της Επιτροπής είναι αιτιολογημένη και τελεσίδικη (άρθρο 8 παρ. 3 ν.2318/1995) και δεν προβλέπεται στάδιο νέου ελέγχου από την Επιτροπή μετά την ολοκλήρωση του και την ανακήρυξη των επιτυχόντων, αφετέρου δε η Εξεταστική Επιτροπή δεν έχει διαρκή χαρακτήρα, ούτε συνεχή λειτουργία, αλλά αποτελεί ad hoc συγκροτούμενη κάθε φορά επιτροπή, με μοναδικό έργο

και αντικείμενο τη διενέργεια του διαγωνισμού, την ανακήρυξη των επιτυχόντων και τη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στη Διοίκηση, μετά δε την ολοκλήρωση του έργου αυτού παύει αυτοδικαίως να υφίσταται ως συλλογικό διοικητικό όργανο και ουδεμία αρμοδιότητα πλέον έχει.

6. Ενόψει των ανωτέρω, και δεδομένου ότι, κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας, η ως άνω επιτυχούσα δεν συγκέντρωνε το κατά το νόμο και την προκήρυξη προσόν του πτυχιούχου Νομικής Σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού, αναγνωρισμένου από το νόμο με σχετική πράξη αναγνώρισης από το ΔΟΑΤΑΠ, προκύπτει ο προβληματισμός σχετικά με το αν δεσμεύεται από την κρίση της Εξεταστικής Επιτροπής του διαγωνισμού, καθώς και αν οφείλει να διορίσει την επιτυχούσα δικαστική επιμελήτρια, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

Νομοθετικό Πλαίσιο

7. Στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 25

«1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους... Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

8. Στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 3 παρ.2, 4, 5, 8 παρ.1 και 3, 15 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 2318/1995 «Κώδικας Δικαστικών Επιμελητών» (Α' 126) όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2

«1. Δικαστικός επιμελητής διορίζεται σε κενή οργανική θέση περιφέρειας πρωτοδικείου κάθε Έλληνας πολίτης, εφόσον επιτύχει σε σχετικό διαγωνισμό, έχει τα αναγκαία προσόντα και δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του τα σχετικά κωλύματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος».

Άρθρο 3

«2. Δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό έχει ο υποψήφιος εφόσον: α) έχει συμπληρώσει το εικοστό δεύτερο και δεν έχει υπερβεί το «τεσσαρακοστό» έτος της ηλικίας του... β) είναι πτυχιούχος Νομικής Σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού, αναγνωρισμένου από το νόμο γ) έχει συμπληρώσει άσκηση έξι (6) μηνών σε δικαστικό επιμελητή, σύμφωνα με τα οριζόμενα ειδικότερα στο άρθρο 6 του παρόντος και δ) δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα του επόμενου άρθρου».

Άρθρο 4

«Δεν μπορεί να λάβει μέρος στο διαγωνισμό όποιος: α) δεν έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις... β) έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα... γ) καταδικάστηκε αμετάκλητα σε στερητική της ελευθερίας ποινή... δ) έχει τεθεί αμετάκλητα σε νόμιμη ή δικαστική απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη, ε) δεν μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντα του δικαστικού επιμελητή για λόγους υγείας, ύστερα από γνωμάτευση των υγειονομικών επιτροπών... και στ) έχει απολυθεί για πειθαρχικό παράπτωμα από θέση δημοσίου, στρατιωτικού και αστυνομικού υπαλλήλου ή υπαλλήλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου».

Άρθρο 5

«Τα αναφερόμενα στα προηγούμενα άρθρα προσόντα και κωλύματα πρέπει να υπάρχουν ή να ελλείπουν αντίστοιχα κατά την ημέρα του διαγωνισμού και το διορισμό. Το όριο ηλικίας πρέπει να έχει ο υποψήφιος κατά την ημέρα του διαγωνισμού. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος κρίσιμος χρόνος για μεν τα προσόντα και κωλύματα είναι ο χρόνος υποβολής της αιτήσεως και του διορισμού, για δε την ηλικία ο χρόνος υποβολής της αιτήσεως».

Άρθρο 8

«1. Ο υποψήφιος, που προτίθεται να διαγωνιστεί, καταθέτει στο γραμματέα του πρωτοδικείου της πρώτης επιλογής του το αργότερο είκοσι ημέρες πριν από το διαγωνισμό, αίτηση συμμετοχής στην οποία επισυνάπτονται: α) το αναφερόμενο στην παράγραφο 8 του άρθρου 6 του παρόντος πιστοποιητικό, β) ο κατά το άρθρο 3 του παρόντος τίτλος σπουδών, γ) υπεύθυνη δήλωση του νόμου 1599/1986 για την ύπαρξη των προσόντων και την έλλειψη των

κωλυμάτων συμμετοχής του στο διαγωνισμό, ... και δ) απόδειξη καταβολής χρηματικού ποσού για εξέταστρα...

3. Τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από το διαγωνισμό η εξεταστική επιτροπή ελέγχει τα δικαιολογητικά των υποψηφίων και αποφασίζει αιτιολογημένα και τελεσίδικα για τη συμμετοχή τους ή όχι σε αυτόν».

Άρθρο 15

«1. Οι επιτυχόντες είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν κύκλο επιμορφωτικών διαδικασιών (σεμιναρίων)... Ο πρόεδρος της ομοσπονδίας, ..., χορηγεί σε όσους παρακολούθησαν τα σεμινάρια αυτά σχετική βεβαίωση...

2. Οι επιτυχόντες υποχρεούνται να υποβάλουν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, μέσα σε προθεσμία σαράντα ημερών από τη χορήγηση της κατά την προηγούμενη παράγραφο βεβαιώσεως, τη βεβαίωση αυτή, καθώς και τα δικαιολογητικά, που καθορίστηκαν με την κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος απόφαση Υπουργού Δικαιοσύνης και αναφέρονται στο διορισμό των επιτυχόντων..

3. Ο διορισμός γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης της οποίας περίληψη δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως...».

9. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 παρ. 1, 4, 5 παρ. 1, 2, 3, 4 και 5, 11 παρ. 1,2,9 και 10 του π.δ/τος 152/2000 (Α' 130) «Διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος στην Ελλάδα από δικηγόρους που απέκτησαν τον επαγγελματικό τους τίτλο σε άλλο Κράτος - Μέλος της Ε.Ε. (οδηγία 98/5/ΕΚ)», όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του επαγγέλματος του δικηγόρου στην Ελλάδα με την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία ή του έμμισθου και ο οποίος έχει ήδη αποκτήσει τα επαγγελματικά προσόντα σε άλλο Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την οδηγία 98/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου "για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε Κράτος Μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος" που δημοσιεύθηκε στην ελληνική γλώσσα στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (I 77/14.3.1998, σελ. 36)».

Άρθρο 2

«Για τους σκοπούς του παρόντος νοείται ως: α) «Δικηγόρος», κάθε φυσικό πρόσωπο, υπήκοος ενός κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκεί τις επαγγελματικές του δραστηριότητες με έναν από τους πιο κάτω επαγγελματικούς τίτλους...

β) "Κράτος Μέλος καταγωγής", το Κράτος Μέλος της Ε.Ε. στο οποίο ο δικηγόρος απέκτησε το δικαίωμα να φέρει έναν από τους επαγγελματικούς τίτλους που αναφέρονται στο εδάφιο α, πριν ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου στην Ελλάδα ή σε άλλο Κράτος Μέλος. γ) "Επαγγελματικός τίτλος καταγωγής", ο επαγγελματικός τίτλος του Κράτους Μέλους στο οποίο ο δικηγόρος απέκτησε το δικαίωμα να φέρει αυτόν τον τίτλο πριν ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου στην Ελλάδα. δ)...».

Άρθρο 3

«1. Το παρόν εφαρμόζεται στους δικηγόρους υπηκόους Κρατών Μελών της ΕΕ που ασκούν το επάγγελμα ως ελεύθεροι επαγγελματίες καθώς και σε αυτούς που το ασκούν ως έμμισθοι στο Κράτος Μέλος καταγωγής με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10».

Άρθρο 4

«Κάθε δικηγόρος υπό την έννοια του εδαφ. α' του άρθρου 2 του παρόντος δύναται να ασκεί μονίμως στην Ελλάδα και με τον επαγγελματικό του τίτλο καταγωγής, τις δραστηριότητες του δικηγόρου όπως καθορίζονται στο άρθρο 7 και σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις».

Άρθρο 5

«1. Για την άσκηση του επαγγέλματος στην Ελλάδα ο δικηγόρος πρέπει να εγγραφεί στα μητρώα του Δικηγορικού Συλλόγου στην περιφέρεια του οποίου θα ασκεί τις δραστηριότητες του καθώς και να διατηρεί γραφείο στην ίδια περιφέρεια.

2. Για την εγγραφή αυτή αποφασίζει το Δ.Σ. του ως άνω Δικηγορικού Συλλόγου αφού ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει τα εξής πιστοποιητικά: α) έγγραφο δημόσιας ή δημοτικής αρχής από το οποίο να αποδεικνύεται η ιθαγένεια Κράτους Μέλους, β) πιστοποιητικό - αντίγραφο ποινικού μητρώου, γ) πιστοποιητικό εγγραφής και υπηρεσιακών μεταβολών από την αρμόδια αρχή του κράτους καταγωγής που χορήγησε τον επαγγελματικό τίτλο ή άλλη αρμόδια αρχή του κράτους καταγωγής...

3. Η απόφαση με την οποία δεν γίνεται δεκτή η εγγραφή ή ανακαλείται η ήδη γενόμενη εγγραφή, πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη και υπόκειται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Σ.τ.Ε...4...

5. Σε κάθε Δικηγορικό Σύλλογο τηρείται ειδικό μητρώο για τα μέλη που εγγράφονται υπό τον επαγγελματικό τίτλο του κράτους καταγωγής».

Άρθρο 11

«1. Μετά την παρέλευση τριετίας κατά την οποία ο δικηγόρος άσκησε πραγματική και τακτική επαγγελματική δικηγορική δραστηριότητα στην Ελλάδα και στον τομέα του ελληνικού δικαίου συμπεριλαμβανομένου και του κοινοτικού, δύναται να ενταχθεί πλήρως στο δικηγορικό επάγγελμα στην Ελλάδα...

2. Για την αίτηση αποφασίζει το Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου... Ως "πραγματική" και "Τακτική" επαγγελματική δραστηριότητα νοείται η πραγματική άσκηση αυτής χωρίς άλλη διακοπή, εκτός από εκείνες που απορρέουν από τη καθημερινή ζωή.

9. Ο δικηγόρος του οποίου η αίτηση έγινε δεκτή, διορίζεται ως δικηγόρος στο οικείο Πρωτοδικείο με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων...

10. Ο δικηγόρος που διορίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω, εξομοιώνεται με τον κατά το ελληνικό δίκαιο δικηγόρο και έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί, παράλληλα με το τίτλο του δικηγόρου στην Ελλάδα, και τον επαγγελματικό του τίτλο καταγωγής».

10. Στις διατάξεις των άρθρων 4, 6 παρ. 1-2, 15 παρ. 1-1Α, 16, 17 παρ. 8, 18 παρ. 1-2, 20, 23 παρ. 1-3 του ν. 4194/2013 (Α' 208) «Κώδικας Δικηγόρων» ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 4

«Τη δικηγορική ιδιότητα αποκτά εκείνος: α) ο οποίος έχει επαρκείς γνώσεις για να ασκεί το λειτούργημα του μετά από επιτυχή συμμετοχή του σε πανελλήνιες εξετάσεις, β) για τον οποίο εκδίδεται απόφαση διορισμού από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στο εξής Υπουργός Δικαιοσύνης), η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ...».

Άρθρο 6

«1. Ο δικηγόρος πρέπει: 1. Να είναι Έλληνας πολίτης ή πολίτης κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου κράτους, που είναι συμβαλλόμενο στη Σύμβαση Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου...

2. Να είναι κάτοχος πτυχίου Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στην Ελλάδα ή ισότιμου και αντίστοιχου πτυχίου άλλης χώρας, εφόσον αυτό έχει αναγνωρισθεί σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες».

Άρθρο 15

«1. Πτυχιούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής μπορούν να πραγματοποιούν άσκηση στην Ελλάδα, εφόσον: α) είναι πολίτες κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου συμβαλλόμενου κράτους της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, β) είναι κάτοχοι πτυχίου Νομικής Σχολής των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων των ανωτέρω υπό (α) Κρατών.

1.Α. Για το αίτημα εγγραφής στο Μητρώο ασκουμένων αποφαινεται Επιτροπή Αξιολόγησης,.... Σε περίπτωση διαπίστωσης μη αντιστοιχίας των επαγγελματικών προσόντων, η Επιτροπή αξιολόγησης παραπέμπει το φάκελο του αιτούντος στην Επιτροπή του άρθρου...».

Άρθρο 16

«1. Στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών συνιστάται πενταμελής Μόνιμη Επιτροπή Δοκιμασίας Επάρκειας,...

3. Η Επιτροπή είναι αποκλειστικά αρμόδια και για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων, με βάση την Οδηγία 2005/36 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 255/22), η οποία έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη, με το προεδρικό διάταγμα 122/2010 (Α' 200), και αφορά στον πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε., ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου στην Ελλάδα, έχοντας αποκτήσει τα επαγγελματικά του προσόντα σε άλλο κράτος - μέλος.

Άρθρο 17

«8. Αυτός που επιτυγχάνει στη δοκιμασία επάρκειας εγγράφεται, μετά από αίτηση του, στο μητρώο ασκουμένων δικηγόρων του Δικηγορικού Συλλόγου, όπου επιθυμεί να ασκηθεί...».

Άρθρο 18

«2. Δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό, όσοι κωλύονται να διορισθούν δικηγόροι ή συντρέχει στο πρόσωπο τους ασυμβίβαστη ιδιότητα».

Άρθρο 23

«1. Όποιος επιτυγχάνει στις πανελλήνιες εξετάσεις μπορεί να ζητήσει το διορισμό του ως δικηγόρος στο Δικηγορικό Σύλλογο του Πρωτοδικείου, που εκείνος επιθυμεί, με αίτηση του προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης. ...

2. Στην αίτηση διορισμού επισυνάπτονται τα ακόλουθα έγγραφα: α)... β) Πτυχίο Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στην Ελλάδα ή πτυχίο Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής από αναγνωρισμένη πανεπιστημιακή σχολή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου συμβαλλόμενου κράτους της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. γ) ..

3. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης εκδίδει τη σχετική απόφαση διορισμού, που δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

11. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 2 παρ. 1, 3, 4 παρ. 1, 3-5 του ν. 3328/2005 (Α' 80) «ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ» (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.)» ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«Ιδρύεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ» (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), που εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων».

Άρθρο 2

«1. Σκοπός του Οργανισμού είναι: α) Η αναγνώριση τίτλων σπουδών που απονέμονται από ομοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης της αλλοδαπής και β) ...».

Άρθρο 4

«Οι τίτλοι σπουδών των αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής αναγνωρίζονται από τον Οργανισμό ως «ισότιμοι» ή ως «ισότιμοι και αντίστοιχοι»...

3. «Ισοτιμία και αντιστοιχία» αναγνωρίζεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση της «ισοτιμίας» του τίτλου σπουδών και

επιπλέον ο ενδιαφερόμενος έχει διδαχθεί και εξετασθεί επιτυχώς στα βασικά μαθήματα του ομοειδούς προγράμματος σπουδών της ημεδαπής....».

6. «Η «ισοτιμία και αντιστοιχία» του τίτλου για την οποία απαιτούνται συμπληρωματικά μαθήματα αναγνωρίζεται μετά την υποβολή στοιχείων που αποδεικνύουν επιτυχή εξέταση στα εν λόγω μαθήματα».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

12. Επί υποβολής αίτησης ενδιαφερόμενου για τη συμμετοχή σε διαγωνισμό δικαστικών επιμελητών, το προσόν της κατοχής πτυχίου Νομικής Σχολής, ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού, αναγνωρισμένου από το νόμο, της συνδρομής του οποίου γίνεται επίκληση με την αίτηση-υπεύθυνη δήλωση προς τον Γραμματέα της έδρας του Συλλόγου Δικαστικών Επιμελητών της επιλογής των υποψηφίων, ως πληρούν νόμιμη προϋπόθεση συμμετοχής, ερευνάται κατά το στάδιο του ελέγχου της αίτησης από την Εξεταστική Επιτροπή του διαγωνισμού δικαστικών επιμελητών. Εφόσον δε, μετά τον σχετικό έλεγχο, κριθεί ότι νομίμως συμμετέχει στο διαγωνισμό, πράγμα που προϋποθέτει την κατάφαση για το ότι ο υποψήφιος διαθέτει το, κατά νόμο και προκήρυξη, πτυχίο Νομικής Σχολής, ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού, αναγνωρισμένου από το νόμο, η απόφαση της Επιτροπής και η συμπερίληψη του υποψηφίου στον πίνακα υποψηφίων του διαγωνισμού, ως ατομική διοικητική πράξη, περιβάλλεται το τεκμήριο της νομιμότητας και δεν μπορεί να αμφισβητηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο, το κύρος αυτής και μάλιστα σε μεταγενέστερο στάδιο, κατά το οποίο, μετά την ανακήρυξη των επιτυχόντων από την Επιτροπή, εκδίδεται υπουργική απόφαση διορισμού, οπότε και ερευνάται εκ νέου η συνδρομή των νομίμων προς τούτο προϋποθέσεων. Και τούτο διότι η προκήρυξη του διαγωνισμού, η συμμετοχή υποψηφίου στο διαγωνισμό δικαστικών επιμελητών και η σύνταξη του πίνακα επιτυχόντων αποτελούν κατά το νόμο μερικότερα, αλληλένδετα στάδια της ενιαίας διαδικασίας που κατατείνει στο διορισμό του υποψηφίου ως δικαστικού επιμελητή. Διαφορετικό βέβαια είναι το ζήτημα αν σε

μεταγενέστερο στάδιο διαπιστωθεί παρανομία σχετική με το κατεχόμενο από τον υποψήφιο προσόν οπότε ο υποψήφιος δεν πληρούσε εξαρχής την απαιτούμενη νόμιμη προϋπόθεση για την περίληψή του στον πίνακα υποψηφίων. Στην περίπτωση αυτή θα υπάρξει ρητή ανάκληση των ανωτέρω πράξεων από την αρμόδια προς τούτο Εξεταστική Επιτροπή του διαγωνισμού, κατά τους όρους ανακλήσεως των παράνομων διοικητικών πράξεων, οπότε και δικαιολογείται, κατόπιν αυτού, η άρνηση της Διοίκησης να εκδοθεί η σχετική Υπουργική Απόφαση διορισμού του επιτυχόντος υποψηφίου (πρβλ. ΣτΕ 2154/2014, ΣτΕ 2771/2011 Ολομ., 3900/2012 7μλ., Γνωμ. ΝΣΚ 214/2019, 23/2017).

13. Εξάλλου, στη διάταξη του άρθρου 5 του ν.2318/1995 ορίζεται ότι, τα προσόντα του άρθρου 3 - μεταξύ των οποίων το πτυχίο Νομικής Σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού αναγνωρισμένου από το νόμο – αλλά και τα κωλύματα του άρθρου 4 του ανωτέρω νόμου, πρέπει να υπάρχουν ή να ελλείπουν, αντίστοιχα, τόσο κατά την ημέρα του διαγωνισμού όσο και κατά το διορισμό του υποψήφιου δικαστικού επιμελητή. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι, κατά το στάδιο της έκδοσης της υπουργικής απόφασης διορισμού, ελέγχονται, από άποψη νομιμότητας, τα προσόντα και τα κωλύματα διορισμού, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι κατά το χρονικό σημείο του διορισμού τα προσόντα εξακολουθούν να υφίστανται και τα κωλύματα εξακολουθούν να ελλείπουν, χωρίς να έχει υπάρξει οιαδήποτε αλλαγή σε αυτά, σε σχέση με τον έλεγχο που έλαβε χώρα κατά το στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας.

14. Ενόψει των ανωτέρω, κατά τη γνώμη που πλειοψήφισε και δεδομένου ότι, η κανονιστική πράξη της προκήρυξης του διαγωνισμού ουδέποτε προσβλήθηκε δικαστικά και επομένως, ως τέτοια εξακολουθεί να ισχύει, παράγουσα τεκμήριο νομιμότητας, το οποίο συνακόλουθα παράγει και η απόφαση της Εξεταστικής Επιτροπής του διαγωνισμού περί ελέγχου των τυπικών προσόντων των υποψηφίων και την περίληψή τους στον πίνακα υποψηφίων, η οποία είναι τελεσίδικη και νόμιμα αιτιολογημένη με βάση το άρθρο 8 παρ. 3 του ν.2318/1995 και εφόσον η Διοίκηση διαπίστωσε ότι μία επιτυχούσα δεν έχει στην πραγματικότητα το τυπικό προσόν του πτυχίου Νομικής Σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού αναγνωρισμένου από το νόμο, δεν δύναται, παρά ταύτα, ο Υπουργός

Δικαιοσύνης να αρνηθεί το διορισμό αυτής ως δικαστικής επιμελήτριας, εκτός αν η σχετική απόφαση της Εξεταστικής Επιτροπής ανακληθεί, κατά τους όρους ανακλήσεως των παράνομων διοικητικών πράξεων, μετά από αναπομπή σε αυτήν του θέματος.

15. Κατά τη γνώμη όμως του Νομικού Συμβούλου Ευάγγελου Μαρίνη, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 3 παρ.2 εδ. β. (όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.10 του άρθρου 326 του ν.4072/2012) και 5 του ν.2318/1995 προκύπτει ότι τα προσόντα του άρθρου 3 του ανωτέρω νόμου, στα οποία περιλαμβάνεται και το πτυχίο Νομικής Σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού αναγνωρισμένου από το νόμο, πρέπει να υπάρχουν - ή να ελλείπουν αντίστοιχα - τόσο κατά το χρόνο του διαγωνισμού όσο και κατά τον χρόνο του διορισμού του υποψήφιου. Εκ των ανωτέρω συνάγεται, ότι το πτυχίο Νομικής Σχολής θα πρέπει να προσκομίζεται τόσο κατά τη διαγωνιστική διαδικασία όσο και κατά τον χρόνο διορισμού του υποψηφίου δικαστικού επιμελητή, οπότε και ελέγχεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης από άποψη νομιμότητας (π.χ. τυχόν ανάκλησή του λόγω πλαστότητας, αν ο πτυχιούχος προς διορισμό δικαστικός επιμελητής κατέχει το απαιτούμενο από τη διάταξη του εδαφίου β 'της παρ.2 του άρθρου 3 του ν.2318/1995 πτυχίο Νομικής Σχολής ή άλλης πανεπιστημιακής σχολής που δεν ορίζεται στην ανωτέρω διάταξη κλπ). Κατ' ακολουθία της σκέψης αυτής ο τεκμήριο νομιμότητας της απόφασης της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία δεν έχει ανακληθεί μέχρι σήμερα από αυτήν, ισχύει αποκλειστικά και μόνο κατά το στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας χωρίς όμως να δεσμεύει περαιτέρω τον Υπουργό Δικαιοσύνης κατά τον χρόνο του διορισμού του υποψήφιου δικαστικού επιμελητή. Συνεπώς, ο ανωτέρω Υπουργός, ως αποφασίζον τον διορισμό όργανο, δύναται να ελέγξει από άποψη νομιμότητας το ανωτέρω προσόν, κατά τον χρόνο διορισμού της αιτούσας, ως δικαστικής επιμελήτριας.

16. Περαιτέρω, σχετικά με το ζήτημα που απασχολεί την διοίκηση αν η πράξη αναγνώρισης από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. της ισοτιμίας του πτυχίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Λευκωσίας είναι προϋπόθεση για να θεωρηθεί το πτυχίο της ανωτέρω ισότιμο κατά τη διάταξη του άρθρ. 3 παρ. 2 εδ. β' του ν. 2318/1995, αφού υπάρχει το δεδομένο ότι η είναι εγγεγραμμένη στο Δ.Σ.Α.

και έχει εξομοιωθεί με Έλληνα δικηγόρο κατά τις διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 1, 2 και 9 του π.δ/τος 152/2000, το Τμήμα δέχθηκε ομόφωνα τα εξής:

17. Κατ' επιταγή των θεμελιωδών αρχών της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ελεύθερης εγκατάστασης των εργαζομένων - υπηκόων της Ένωσης που προβλέπονται στα άρθρα 45 και 46 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), με το ανωτέρω π.δ. 152/2000 μεταφέρθηκε στην εθνική έννομη τάξη η οδηγία 98/5/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16.02.1998 «για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος» (L 77), με την οποία ρυθμίστηκε το ζήτημα της επί μόνιμης βάσης άσκησης του επαγγέλματος του δικηγόρου με την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία ή του έμμισθου σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαφορετικό από εκείνο στο οποίο αποκτήθηκαν τα επαγγελματικά δικαιώματα. Με αυτή κατοχυρώθηκαν δύο διακριτά δικαιώματα: α) το δικαίωμα του δικηγόρου κράτους μέλους της Ε.Ε. να ασκεί μόνιμως, σε κάθε άλλο κράτος μέλος υπό τον επαγγελματικό του τίτλο καταγωγής τις δραστηριότητες του δικηγόρου και β) η υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 11 του π.δ/τος 152/2000 εξομοίωση με δικηγόρο του κράτους μέλους υποδοχής. Ο δικηγόρος ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει επάγγελμα σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο απέκτησε τον επαγγελματικό του τίτλο είναι υποχρεωμένος να εγγραφεί στα μητρώα της αρμόδιας αρχής του εν λόγω κράτους μέλους. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής προβαίνει σε εγγραφή του δικηγόρου κατόπιν προσκομίσεως του πιστοποιητικού εγγραφής του στα μητρώα της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους καταγωγής που χορήγησε τον επαγγελματικό τίτλο. Μετά δε την παρέλευση τριετίας κατά την οποία ο δικηγόρος άσκησε πραγματική και τακτική επαγγελματική δικηγορική δραστηριότητα στην Ελλάδα, δύναται να ενταχθεί πλήρως στο δικηγορικό επάγγελμα στην Ελλάδα και να εξομοιωθεί με Έλληνα δικηγόρο με την υποβολή αίτησης προς τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο μαζί με τα αποδεικτικά της τριετούς επαγγελματικής του επάρκειας έγγραφα. Για την αίτηση αποφασίζει το Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου και εφόσον η αίτηση γίνει δεκτή, διορίζεται ως δικηγόρος στο οικείο Πρωτοδικείο με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων.

18. Έχει δε κριθεί ότι μόνη προϋπόθεση από την οποία εξαρτάται η εγγραφή του δικηγόρου στα μητρώα του κράτους μέλους υποδοχής, κατόπιν της οποίας αποκτά το δικαίωμα να ασκεί το επάγγελμά του υπό τον επαγγελματικό του τίτλο καταγωγής είναι η προσκόμιση στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής του πιστοποιητικού εγγραφής στα μητρώα της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους καταγωγής (ΔΕΚ απόφαση της 19.9.2006, C-506/04, ..., σκ. 64-68, ομοίως ΔΕΕ αποφάσεις της 2.12.2010, C-225/09, ..., σκ. 55-56, της 17.7.2014, C-58/13, ..., σκ. 38-39) (ΣΤΕ 1753/2017).

19. Πέραν του ζητήματος της επαγγελματικής ελευθερίας των δικηγόρων εντός της Ε.Ε., που ρυθμίζεται με τις άνω διατάξεις του π.δ/τος 152/2000, με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων ρυθμίζεται το ζήτημα της απόκτησης της δικηγορικής ιδιότητας στην Ελλάδα για τους κατόχους τίτλων σπουδών πανεπιστημίων της αλλοδαπής και ασκούμενων της αλλοδαπής με τη σύσταση μόνιμης επιτροπής δοκιμασίας επάρκειας, ενώ προς διασφάλιση του δικηγορικού λειτουργήματος, η εγγραφή των δικηγόρων στα μητρώα των αντίστοιχων δικηγορικών συλλόγων χωρεί μετά την επιτυχή συμμετοχή τους σε πανελλήνιες γραπτές εξετάσεις, δύο φορές το χρόνο, με ανάλογη εφαρμογή των αυστηρών ρυθμίσεων των πανελλήνιων εξετάσεων (βλ. αιτιολογική έκθεση του νόμου).

20. Διάφορο ωστόσο, είναι το ζήτημα της ακαδημαϊκής αναγνώρισης της ισοτιμίας και αντιστοιχίας τίτλων σπουδών που απονέμονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης, πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης της αλλοδαπής που ρυθμίσθηκε με τις διατάξεις του ν.3328/2005, με τον οποίο ιδρύθηκε ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Σε αυτόν ανατέθηκαν οι σχετικές με την αναγνώριση αρμοδιότητες της ισοτιμίας και αντιστοιχίας των πτυχίων που απονέμονται από ομοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της αλλοδαπής προς τα απονεμόμενα από τα Ελληνικά Α.Ε.Ι., δεδομένου ότι το όργανο αυτό έχει αρμοδιότητα να κρίνει μόνο την ακαδημαϊκή και όχι την επαγγελματική ισοτιμία του υποβαλλόμενου ενώπιον του προς αναγνώριση τίτλου σπουδών της αλλοδαπής (πρβλ. ΣΤΕ 345/2020, 3099-3104/2017 7μ.).

21. Για τους τίτλους σπουδών Νομικής Σχολής, γίνεται διάκριση μεταξύ της αναγνώρισης ακαδημαϊκής ισοτιμίας και αντιστοιχίας από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. και της αρμοδιότητας των Δικηγορικών Συλλόγων να λαμβάνουν υπόψη

τίτλους σπουδών που έχει αποκτήσει ο ενδιαφερόμενος σε άλλο κράτος μέλος και οι οποίοι συνιστούν νόμιμη προϋπόθεση για την άσκηση του ίδιου επαγγέλματος στο κράτος εκείνο, μη περιοριζόμενοι σε ενδεχόμενη έλλειψη πράξης αναγνώρισης ισοτιμίας τους από ακαδημαϊκή άποψη, προκειμένου οι Δικηγορικοί Σύλλογοι να προβούν σε συγκριτική εξέταση των ικανοτήτων οι οποίες πιστοποιούνται με τους τίτλους αυτούς και των γνώσεων και προσόντων που απαιτούνται για το συγκεκριμένο επάγγελμα από τις εθνικές διατάξεις προς διακρίβωση της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων για την εγγραφή ασκουμένων δικηγόρων (ΣτΕ 635/2018, 359/2017, 3375/2013, 3900/2012, 2771/2011 (Ολομ) σκέψεις 6 επ. και τις εκεί παραπομπές, μεταξύ άλλων, στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως των αποφάσεων της 13.11.2003 στην υπόθεση C-313/01, Christine Morgenbesser, της 16-07-1999 στην υπόθεση C-234/97, Tereza Fernandez de Bobadilla, στην απόφαση της 07.05.1991 στην υπόθεση C-340/89, Βλασσοπούλου, καθώς και στην απόφαση της 15-10-1987 στην υπόθεση C-222/86 Umectef/Heylens, ΓμωνΝΣΚ 61/2021, 83/2015).

22. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. έχει αρμοδιότητα για την αναγνώριση μόνο της ακαδημαϊκής ισοτιμίας και όχι της επαγγελματικής ισοδυναμίας του υποβαλλόμενου ενώπιον του τίτλου σπουδών της αλλοδαπής, ενώ τα ζητήματα αναγνώρισης της επαγγελματικής ισοδυναμίας των τίτλων σπουδών πτυχιούχων Νομικής Σχολής της αλλοδαπής ρυθμίζονται με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων.

23. Περαιτέρω, κατά τις διατάξεις του π.δ/τος 152/2000, δικηγόρος κράτους μέλους της Ε.Ε. εγγράφεται υποχρεωτικά στο μητρώο του κράτους μέλους υποδοχής με μόνη προϋπόθεση την προσκόμιση στον Δικηγορικό Σύλλογο του πιστοποιητικού εγγραφής στα μητρώα της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους καταγωγής, χωρίς να απαιτείται αναγνώριση της επαγγελματικής ισοδυναμίας του τίτλου σπουδών που έχει αποκτήσει, αφού η ιδιότητά του ως δικηγόρου κράτους μέλους της Ε.Ε. υπερκαλύπτει την αναγνώριση της επαγγελματικής ισοδυναμίας του από αυτόν κατεχόμενου τίτλου σπουδών. Κατά μείζονα λόγο και δεδομένων των αυστηρών προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος για την εγγραφή στους Δικηγορικούς Συλλόγους και την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος, που έχουν τεθεί προς εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού να υπηρετείται το έργο της δικαιοσύνης, η υφιστάμενη δικηγορική

ιδιότητα υπερκαλύπτει την αναγνώριση της ακαδημαϊκής ισοτιμίας του τίτλου σπουδών, ώστε να μην είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι, Έλληνας δικηγόρος εγγεγραμμένος νομίμως σε Δικηγορικό Σύλλογο δεν δύναται να συμμετάσχει νομίμως στο διαγωνισμό δικαστικών επιμελητών, λόγω έλλειψης του από τον νόμο απαιτούμενου προσόντος του τίτλου σπουδών.

24. Εν προκειμένω κατά τον έλεγχο νομιμότητας που κάνει ο Υπουργός Δικαιοσύνης, δεν δύναται να αρνηθεί τον διορισμό της αιτούσας, αφού, με δεδομένο ότι αυτή έχει την ιδιότητα της δικηγόρου (μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών), ιδιότητα που απαιτεί πολύ μεγαλύτερο εύρος γνώσεων της νομικής επιστήμης, από αυτές που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος του δικαστικού επιμελητή, μια τέτοια ενδεχόμενη άρνηση θα αντέβαινε στις θεμελιώδεις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ελεύθερης εγκατάστασης των εργαζομένων- υπηκόων της Ένωσης (άρθρα 45 και 46 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης –ΣΛΕΕ) αλλά και στην αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 25 παρ.1 του Συντάγματος, η οποία αποτελεί και γενική αρχή του Ενωσιακού δικαίου (βλ. ΣΤΕ 5116/1996 Ολομ. και Ε. Σπηλιωτόπουλο - Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου- 11η έκδοση, σελ.532,533).

25. Εκ τούτων παρέπεται ότι, η ως άνω, Δικηγόρος Κύπρου και ακολούθως Δικηγόρος Αθηνών, πλήρως εξομοιωμένη με Έλληνα Δικηγόρο, δεν δύναται να ελεγχθεί αν κατέχει ή όχι το απαραίτητο προσόν του πτυχίου Νομικής Σχολής για τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό δικαστικών επιμελητών.

Απάντηση

27. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων,, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί ως ακολούθως:

- Κατά πλειοψηφία ότι: Α) Η Διοίκηση, δεσμεύεται από την αιτιολογημένη και τελεσίδικη, με βάση το άρθρο 8 παρ. 3 του ν.2318/1995, κρίση της Εξεταστικής Επιτροπής Διαγωνισμού Δικαστικών Επιμελητών έτους 2021, σχετικά με τον έλεγχο της συνδρομής των προβλεπόμενων από τον νόμο τυπικών προσόντων των υποψηφίων, μεταξύ των οποίων και η προσκομιδή πτυχίου Νομικής Σχολής, ημεδαπού πανεπιστημίου ή ισότιμου αλλοδαπού, αναγνωρισμένου από το νόμο. Β) Συνακόλουθα η διοίκηση (Υπουργός Δικαιοσύνης) δεν δύναται να αρνηθεί το διορισμό αυτής ως δικαστικής

επιμελήτριας, για λόγο που αφορά τα προσόντα διορισμού, δεσμευόμενη από την σχετική προς τούτο απόφαση της Εξεταστικής Επιτροπής του Διαγωνισμού που έκρινε επ' αυτών και η οποία είναι εξοπλισμένη με το τεκμήριο της νομιμότητας

- Ομόφωνα ότι: Γ) η Διοίκηση ακόμη και στην περίπτωση που διαπιστώνει ότι η επιτυχούσα στο διαγωνισμό δεν διαθέτει πράξη αναγνώρισης ακαδημαϊκής ισοτιμίας του πτυχίου Νομικής Σχολής, δεν δύναται (ο Υπουργός Δικαιοσύνης) να αρνηθεί το διορισμό αυτής, αφού, με δεδομένο ότι η ως άνω έχει την ιδιότητα Δικηγόρου Κύπρου όπως επίσης και Δικηγόρου Αθηνών, μια τέτοια άρνηση θα αντέβαινε στις θεμελιώδεις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ελεύθερης εγκατάστασης των εργαζομένων – υπηκόων της Ένωσης (άρθρα 45 και 46 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – ΣΛΕΕ), όπως έχουν εισαχθεί στην εθνική έννομη τάξη με το π.δ. 152/2000, αλλά και στην αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 25 παρ. 1 του Συντάγματος.

Θεωρήθηκε

Αθήνα 28.03.2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Σπυριδούλα Θωμοπούλου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

